

LABORE ET ZELO

Медіація як інструмент альтернативного вирішення правових спорів

Обсяг: 4 кредити ЄКТС

Семестр: весняний **Рік:** 2021-2022

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я Геєць Ірина Віталіївна

Контакти

Е-mail: hiv80@ukr.net, тел.: (097) 7961022

Робоче місце

Кафедра політології, права та філософії (ауд. 301 «Гоголівського корпусу»)

Години консультацій

Вівторок: 13:30 – 14:50

Опис курсу

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів підвалин сучасного гуманістичного мислення та привернення уваги до колізійних аспектів правової теорії і практики. Загальноосвітнє значення цієї дисципліни полягає у тому, що курс є частиною професійної підготовки фахівців у сфері права, який допомагає виробити практичні навички щодо попередження та вирішення правових спорів та конфліктів у різних сферах суспільного життя, з метою їх використання у професійній діяльності.

Очікувані результати навчання з дисципліни

соціально-гуманітарна ерудованість:

Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

дослідницькі навички:

Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

комунікація:

Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій:

Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

праворозуміння:

Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

правозастосування:

Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

Мета навчання

Після успішного закінчення курсу студенти будуть мати такі основні **компетентності**:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях законодавчої невизначеності.

Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год.) та практичних занять (24 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (80 год.). Викладач проводитиме консультації та аналіз виконання індивідуальних дослідницьких завдань.

Оскільки деякі форми навчального проекту надсилаються через Інтернет, то здобувачам вищої освіти потрібно мати доступ до електронної пошти.

Організація навчання

Обсяг	Тема
Розділ 1. Загальні положення про медіацію (посередництво)	
10 годин	<i>1. Загальні положення про медіацію (посередництво)</i>
10 годин	<i>2. Процедура медіації</i>
10 годин	<i>3. Правовий статус медіатора</i>
10 годин	<i>4. Медіація в цивільному та господарському судочинстві</i>

10 годин	5. Медіація в адміністративному та кримінальному судочинстві
10 годин	6. Медіація в нотаріаті
10 годин	7. Медіація в адвокатурі
Розділ 2. Медіація (посередництво) в різних сферах суспільного життя	
5 годин	8. Медіація як спосіб вирішення цивільних спорів
5 годин	9. Медіація як спосіб вирішення господарських спорів
5 годин	10. Медіація у сфері корпоративного управління
5 годин	11. Медіація як спосіб вирішення сімейних спорів
5 годин	12. Медіація як спосіб вирішення трудових спорів
5 годин	13. Медіація як позасудовий спосіб вирішення земельних спорів
10 годин	14. Медіація в країнах англо-американської школи права
10 годин	15. Медіація в країнах романо-германської школи права

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
60	Практичне заняття: 12 занять по 5 балів максимум (12*5=60);
10	Навчальний проект
30	Контроль за розділами (бліц-опитування / тести / модульна контрольна робота): - розділ 1 – 15 балів максимум; - розділ 2 – 15 балів максимум.
100	Разом

Література для вивчення дисципліни

Основна література:

1. Европейський кодекс поведення для медиаторів URL: http://mediacia.com/files/Documents/Code_of_Conduct.pdf
2. Про міжнародний комерційний арбітраж : Закон України від 24.02.1994 р. № 4002–XII / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>
3. Про судоустрій і статус суддів: Закон від 02.06.2016 № 1402-VIII. Відомості Верховної Ради. 2016. № 31. Ст.545. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації» від 6 грудня 2012 р. № 5207-VI : станом на 30 травня 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>
4. Проект Закону про медіацію № 3504 від 19.05.2020 URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68877

5. Резолюція 35/52 Генеральної асамблеї ООН «Согласительный регламент Комиссии Организации Объединенных Наций по праву международной торговли» от 04.12.1980 г. URL : <http://uainfo.biz/legal/basebi/ua-hmwdit.htm>
6. Рекомендация № R (81) 7 Комитета министров государствам-членам относительно путей облегчения доступа к правосудию от 14.05.1981 г. / Верховна Рада України. Законодавство України. URL : http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_133.
7. Рекомендация № R (98) 1 Комитета министров государствам-членам касательно медиации в семейных вопросах от 02.01.1998 г. / Практика разрешения конфликтов. URL : http://www.commonground.org.ua/lib_law.shtml.2
8. Рекомендация Rec (2001) 9 Комитета министров государствам-членам об альтернативах судебному разбирательству между административными органами и частными сторонами от 05.09.2001 г. / Экономика, социология, менеджмент. URL : http://www.ecsocman.edu.ru/data/367/936/1223/106-127_Rekomendatsii_Soveta_Evropy.pdf.
9. Рекомендация Rec (2002) 10 Комитета Министров государствам-членам по медиации в гражданских делах от 18.09.2002 г. / Практика разрешения конфликтов. URL : http://www.commonground.org.ua/lib_law.shtml
10. Конфлікти в сучасних правових відносинах. URL: http://pidruchniki.com/78500/psihologiya/konflikti_suchasnih_pravovih_vidnosinah

Додаткова література:

1. Антонюк О. А. Міжнародна публічна медіація: у пошуках максимальної ефективності. Часопис Київського університету права. 2015. № 2. С. 348- 354. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2015_2_85_32.
2. Аракелян Р. Генезис інституту медіації в кримінальних справах на теренах сучасної України. Юридичний вісник. 2015. № 1. С. 272-278. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urid_2015_1_49
3. Аракелян Р. Ф. Деякі аспекти активізації впровадження інституту медіації в кримінальному провадженні України. Юридична наука. 2015. № 12. С. 129-140. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2015_12_16
4. Аракелян Р. Ф. Європейські стандарти як парадигма розбудови інституту медіації в кримінальному процесуальному законодавстві України. Юридична наука. 2015. № 11. С. 194-202. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2015_11_24
5. Аракелян Р. Ф. Шляхи вирішення кримінальних конфліктів за сприянням інституту медіації в кримінальному провадженні. Юридична наука. 2016. № 1. С. 137-147. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2016_1_17
6. Артем'єва Н. П. Правові основи запровадження процедури медіації (примирення) за законодавством України. Наше право. 2015. № 1. С. 142- 145. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2015_1_27
7. Барабаш Т., Крестовська Н., Романадзе Л. Медіація: нюанси законодавчого врегулюванн. Юридичний вісник. 2017. 3-9 бер. URL: <https://www.academia.edu/31827016/>
8. Бурова Л. І. Правова природа медіаційної угоди. Часопис цивілістики. 2015. Вип. 18. С. 56-59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chac_2015_18_14
9. Мельничук Ю. І. Етичні стандарти та нормативні принципи професійної поведінки в сфері медіації. Грані. 2016. № 2. С. 146-150. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Grani_2016_2_26
10. Недо К. А. Медіація у сімейних конфліктах. Наше право. 2016. № 2. С. 168-172. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2016_2_30
11. Турман Н. О. Моделі медіації у кримінальному процесі. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Юридичні науки. 2017. Вип. 1(2). С. 159-163. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_jur_2017_1\(2\)](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_jur_2017_1(2))

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт: Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index/>
2. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт : Законотворча діяльність Верховної Ради України: Законопроекти: Пошук за реквізитами. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc2.
3. Президент України: офіційне інтернет-представництво: Офіційні документи. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/>.
4. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України: Нормативно-правова база: База документів: Пошук документів за реквізитами. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/search>.
5. Офіційний вісник України : Єдине повне офіційне періодичне видання нормативно-правових актів України. URL: <http://ovu.com.ua/>.
6. Мега-НаУ: професійна юридична система: НаУ-Online: Нормативно-правові документи. URL: <http://zakon.nau.ua/>.
7. Ліга:Закон : правовий портал : он-лайн сервіси: Законодавство URL: <http://www.ligazakon.ua/>
8. Єдиний державний реєстр судових рішень України. URL: www.reyestr.court.gov.ua

Бібліотечно-бібліографічні ресурси

1. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія. URL: <http://ials.sas.ac.uk/library/eservice/elibrary.htm>
2. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. URL: <http://www.library.univ.kiev.ua>
3. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія». URL: <http://www.library.ukma.edu.ua>
4. Національна академія внутрішніх справ. URL: <http://www.naiu.kiev.ua>
5. Національна бібліотека Білорусі. URL: <http://www.nlb.by/portal/page/portal/index?lang=ru>
6. Національна бібліотека Німеччини. URL: http://www.dnb.de/DE/Home/home_node.html
7. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>
8. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <http://www.nplu.org>
9. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
10. Центр політико-правових реформ. URL: <http://pravo.org.ua>
11. Юридична бібліотека Школи права Єльського університету. URL: <http://library.law.yale.edu>

Політика курсу

Відвідування та / або участь є важливим компонентом курсу. Проте, якщо Ви бажаєте навчатися дистанційно – можна узгодити графік навчання на основі навчальної платформи УНІКОМ.

Запізнення. Студент, який запізнився на заняття, може бути допущений в аудиторію тільки з дозволу викладача. У разі запізнення, послідовність дій має бути такою: постукати, неквапливо відкрити двері, привітатися, вибачитися за запізнення, пояснити причину запізнення і попросити дозволу про допуск до заняття. Якщо причина є поважною, швидше за все такий допуск буде отримано. У разі допуску студента до заняття, слід швидко та тихо зайняти будь-яке вільне місце в аудиторії, і при цьому не розмовляти та не заважати іншим студентам.

Академічна заборгованість. Крайньою межею здачі навчального проекту є три дні до дати заліку/екзамену. Після цієї дати завдання приймаються, але оцінюються лише у випадку перескладання заліку/екзамену.

Перескладання питань семінарських занять можливе лише один раз на тиждень, який передує заліку тільки за умови отримання негативної оцінки, якщо студент не міг з'явитися на заняття у зв'язку з хворобою чи у зв'язку з іншою поважною причиною, що має бути підтверджено відповідним документом (довідка з лікувального закладу, заява на ім'я декана про причину та строк відсутності на заняттях тощо). Дозвіл на пропуск занять з причин, що

завчасно відомі і є поважними, студент може отримати, подавши необхідну заяву в деканат.

Перескладання заліку/екзамену відбувається за графіком, визначеним деканатом. Переоцінка з метою підвищення позитивної оцінки не допускається, за винятком відсутності на заняттях у зв'язку з поважною причиною, про що йшлося вище.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (<http://surl.li/vzoh>). Будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності за чинними нормативними документами.

Мобільні пристрої на занятті використовуються тільки з дозволу викладача з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати Правилам внутрішнього трудового розпорядку (<http://surl.li/acvdy>) університету, а також принципам і правилам поведінки, визначеним у Етичному кодексі НДУ ім. М. Гоголя (<http://surl.li/vzng>).

Вітається активність здобувача із планування освітнього процесу та участь у формальній та неформальній освіті.